

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૮ એસસીઆર ૭૩૭

કેરાલીયા સમાજમ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

પ્રતિભા દત્તાત્રેય કુલકર્ણી (મૃત)

કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા અને અન્યો

(વિશેષ રજા અરજી (સી) નંબર ૨૧૬૬૦-૨૧૬૬૧/૨૦૧૯)

ઓક્ટોબર ૧, ૨૦૨૧

[ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ અને ન્યાયમૂર્તિ એ. એસ. બોપન્ના]

મહારાષ્ટ્ર ખાનગી શાળાઓના કર્મચારીઓ (સેવાની શરતો) નિયમન
નિયમો, ૧૯૮૧-બીજા અરજદાર-શાળાએ ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા તેના શિક્ષણ

અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓને પાંચમા અને છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ પગારની બાકી રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો-અરજદારો બાકી રકમ ચૂકવવા તૈયાર હોવા છતાં, પ્રતિવાદીઓએ નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) નો સંપર્ક કર્યો હોવાના કારણે મર્યાદા હોવાનો આક્ષેપ કરતી રિટ અરજીઓ દાખલ કરતા પહેલા તેને ત્રણ વર્ષ સુધી મર્યાદિત રાખવાની માંગ કરી હતી. જ્યારે અરજદારોને લાગુ પડતા નિયમો અને છઠ્ઠા પગાર પંચની ભલામણ અનુસાર વેતન ચૂકવવાની જરૂર હોય, ત્યારે ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ જાય ત્યારે જ પ્રતિવાદીઓને ત્યારબાદ નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) નો સંપર્ક કરવાની ફરજ પડી હતી-અરજદારો તરફથી ચૂક અને નિષ્ક્રિયતા માટે, પ્રતિવાદીઓને છઠ્ઠા પગાર પંચની ભલામણ મુજબ પગારની બાકી રકમ નકારી શકાય નહીં, જે અન્યથા તેઓ હકદાર છે-સેવા કાયદો.

અરજીઓ ફગાવી દેતા અદાલતે ઠેરવવેલ કે:

૧. અગાઉના તબક્કાના મુકદ્દમામાં પસાર થયેલા આદેશોને ધ્યાનમાં લેતા, જે આ અદાલત સુધી પહોંચી ગયા હતા, ચોથા પગાર પંચ અને પાંચમા પગાર પંચ મુજબ શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓને પગાર ચૂકવવાની વ્યવસ્થાપનની જવાબદારી અરજદારો સાથે કામ કરતા શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓની તરફેણમાં સમાપ્ત થઈ હતી. તેથી જ્યારે જ્યારે છઠ્ઠા

પગાર પંચની ભલામણો લાગુ કરવામાં આવી ત્યારે અરજદારોની સંસ્થા પર છટ્ટા પગાર પંચની ભલામણ હેઠળ લાગુ પગાર ધોરણ અનુસાર શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓને પગાર/વેતન ચૂકવવાની ફરજ હતી અને જેના માટે કર્મચારીઓએ વારંવાર નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) સમક્ષ જવાની જરૂર નહોતી. તેથી, અરજદારો વતી રજૂઆતો કે જેમ પ્રતિવાદીઓએ ત્યારબાદ નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) નો સંપર્ક કર્યો હતો અને તેથી મર્યાદાના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન અમલમાં આવશે અને તેથી પ્રતિવાદીઓ અગાઉના છેલ્લા ત્રણ વર્ષના બાકી લેણાં માટે હકદાર રહેશે. પ્રતિવાદીઓને ત્યારે જ નાયબ નિયામકનો સંપર્ક કરવાની ફરજ પડી હતી જ્યારે અરજદારોને લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર વેતન ચૂકવવાની જરૂર હતી અને છટ્ટા પગાર પંચની ભલામણ મુજબ, ચુકવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા, ત્યારે પ્રતિવાદીઓને નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) નો સંપર્ક કરવાની ફરજ પડી હતી. અરજદારોની ભૂલ અને નિષ્ક્રિયતા માટે, પ્રતિવાદીઓને ૬ ફી પગાર પંચની ભલામણ મુજબ પગારની બાકી રકમ નકારી શકાય નહીં, જે અન્યથા તેઓ હકદાર છે. દર વખતે જ્યારે પગાર પંચની ભલામણો અનુસાર પગારમાં સુધારો કરવામાં આવે ત્યારે શિક્ષકોએ લાભ મેળવવા માટે યોગ્ય અધિકારીનો સંપર્ક કરવો પડતો ન હતો. [ફકરા ૪,૫] [૭૪૧-એફ-એચ; ૭૪૨-એ-ડી]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:વિશેષ રજા અરજી (સી) નં. ૨૧૬૬૦-
૨૧૬૬૧/૨૦૧૯

રિટ પિટિશન નં. ૫૩૧૧/૨૦૧૧ અને રિટ પિટિશન નં. ૫૩૩૮/૨૦૦૦
માં બોમ્બે ખાતેની હાઈકોર્ટના ૨૮/૦૬/૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

શેખર નાફડે, વરિષ્ઠ વકીલ, સુશ્રી બીના માધવન, સુશ્રી પ્રસીના
એલિઝાબેથ જોસેફ, અરજદારો માટે વકીલો.

અક્ષય ગિરીશ રિંગે, સુશ્રી મેઘા મુખર્જી, આદિત્ય એ. પાંડે, રાહુલ ચિટનિસ,
સચિન પાટિલ, જિયો જોસેફ, ભાસ્કર વાય. કુલકર્ણી, તરુણ કુમાર ઠાકુર,
હર્ષલ ભાસ્કર કુલકર્ણી, પ્રતિવાદીઓ માટે વકીલો.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

૧. બોમ્બે ખાતેની હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ રિટ પિટિશન નં.
૫૩૧૧/૨૦૧૧ અને રિટ પિટિશન નં. ૫૩૩૮/૨૦૦૦ માં વિવાદિત ચુકાદા

અને તારીખ ૨૮/૦૬/૨૦૧૯ ના આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ અનુભવીને, મેનેજમેન્ટે હાલની વિશેષ રજા અરજીઓને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે. વિવાદિત સામાન્ય ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતે જાહેર કર્યું છે કે મૂળ અરજદારોને મહારાષ્ટ્ર એમ્પ્લોઈઝ ઓફ પ્રાઇવેટ સ્કૂલ્સ (કન્ડિશન ઓફ સર્વિસ) રેગ્યુલેશન ૩૯, ૧૯૮૧ની અનુસૂચિ-સી અનુસાર પગાર ધોરણમાં વેતન મેળવવાનો હક છે. ત્યારબાદ, ડિવિઝન બેન્ચે નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) ને નિર્દેશ જારી કરતી ઉપરોક્ત રિટ અરજીઓનો નિકાલ કર્યો છે કે અરજદારોની શાળા સાથે કામ કરતા શિક્ષકોને તે મુજબ તેમના વેતન અને પગાર મળે. ઉચ્ચ અદાલતે રિટ પિટિશન દાખલ કરતા પહેલા ત્રણ વર્ષ સુધી બાકી નીકળતી રકમ પર પ્રતિબંધ મૂકવા માટે અરજદાર વતી રજૂઆતો પણ સ્વીકારી નથી.

૨. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે ૨૧/૧૦/૨૦૧૯ તારીખના આદેશમાં, આ અદાલતે અરજદારો વતી રજૂઆતો નોંધી હતી કે અરજદારો રિટ પિટિશન દાખલ કરતા પહેલા અગાઉના ત્રણ વર્ષ માટે છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ બાકી રકમ ચૂકવવા તૈયાર છે. ત્યારબાદ આ અદાલતે ૦૪/૧૧/૨૦૧૯ પર નીચેનો આદેશ પસાર કર્યો:—

“અરજદારો-સંસ્થાઓને બીજા અરજદાર-શાળા (બિન-સહાયિત શાળા હોવાનું કહેવાય છે) ના શિક્ષણ અને બિન-

શિક્ષણ કર્મચારીઓને પાંચમા અને છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ પગારની બાકી રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપતા હાઈકોર્ટના વિવાદિત આદેશથી વ્યથિત થઈને અરજદારોએ આ વિશેષ રજા અરજીઓ દાખલ કરી છે.

અમે અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી બીના માધવનની સહાયથી વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેખર નાપાહડેને સાંભળ્યા છે, જેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદારો રિટ પિટિશન દાખલ કરતા પહેલા અગાઉના ત્રણ વર્ષ માટે છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ બાકી રકમ ચૂકવવા તૈયાર છે.

ઉપરોક્ત રજૂઆત પર, અરજદારે શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓને ચૂકવવાપાત્ર રકમની બાકી રકમ તરીકે ગણતરી મેમો દાખલ કરવો.

તદનુસાર, અરજદારોએ ગણતરી મેમો દાખલ કર્યો છે, જે મુજબ રિટ પિટિશન (છઠ્ઠા પગાર પંચ) દાખલ કરતા પહેલા ત્રણ વર્ષ માટે પગારની રકમ, રૂ. ૧,૪૯,૧૩,૪૫૯/- ચૂકવવાપાત્ર છે.

અત્યાર સુધી પાંચમા પગાર પંચની કુલ બાકી રકમ ૧,૧૯,૯૬,૯૬૭ રૂપિયા ચૂકવવાપાત્ર છે. છઠ્ઠા પગાર પંચની વાત કરીએ તો ૫,૩૪,૫૦,૭૧૯/- રૂપિયાની રકમ ચૂકવવાપાત્ર બાકી હોવાનું કહેવાય છે. આમ પાંચમા અને છ પગાર પંચ મુજબ કુલ બાકી નીકળતી રકમ રૂ. ૬,૫૪,૪૭,૬૮૬/- (રૂ. ૧,૧૯,૯૬,૯૬૭/- + રૂ. ૫,૩૪,૫૦,૭૧૯/-) છે અને ઉપરોક્ત રકમમાંથી ૫૦ ટકા રકમ રૂ. ૩,૨૭,૨૩,૮૪૩/- થાય છે.

વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેખર નાપાહડેએ રજૂઆત કરી છે કે બીજા અરજદાર બિન-સહાયિત શાળા હોવાથી સમગ્ર રકમ જમા કરવાની સ્થિતિમાં ન હોઈ શકે. બારમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતને ધ્યાનમાં લેતા, આ વિવાદિત આદેશના અમલ પર વચગાળાનો સ્ટે આ શરત પર રહેશે કે અરજદાર આઠ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર કુલ રકમના ૫૦ ટકા જમા કરાવશે જે ૩,૨૭,૨૩,૮૪૩ રૂપિયા છે, જેમાં નિષ્ફળ જતાં આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલ વચગાળાનો સ્ટે આપમેળે ખાલી થઈ જશે. ઉપરોક્ત રકમની થાપણ આ મામલે અરજદારોની દલીલ પર પૂર્વગ્રહ વિના રહેશે.

આવી થાપણ પર, ૩,૨૭,૨૩,૮૪૩/- રૂપિયાની રકમ બીજા અરજદાર-શાળાના શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ સ્ટાફ અને અન્ય કર્મચારીઓને વહેંચવામાં આવશે, જેઓ હાઈકોર્ટના આદેશ મુજબ બાકી રકમ મેળવવા માટે હકદાર છે.

નોટિસ જારી કરો. "

તે પછી આ અદાલત દ્વારા ૨૯/૦૧/૨૦૨૦ તારીખનો વધુ આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો, જે નીચે મુજબ વાંચે છે:-

"૦૪/૧૧/૨૦૧૯ ના આદેશના પાલનમાં અરજદારો-સંસ્થાએ સુપ્રીમ કોર્ટની રજિસ્ટ્રીમાં રૂ. ૩,૨૭,૨૩,૮૪૩/- (રૂપિયા ત્રણ કરોડ સત્તાવીસ લાખ તેવીસ હજાર અઠ્ઠાવીસ) જમા કરાવ્યા છે. ઉપરોક્ત આદેશ મુજબ આ રકમ શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ સ્ટાફ અને બીજા અરજદાર-મોડલ ઇંગ્લિશ સ્કૂલના અન્ય કર્મચારીઓને વહેંચવામાં આવશે, જેઓ હાઈકોર્ટના આદેશ મુજબ બાકી રકમ મેળવવા માટે હકદાર છે.

અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી બીના માધવન અને પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી અક્ષય ગિરીશ રિંગે અને શ્રી ભાસ્કર વાય. કુલકર્ણી સંમત થયા છે

કે આ અદાલત સમક્ષ જમા કરાયેલી રકમ શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ સ્ટાફ અને બીજા અરજદાર-મોડલ ઇંગ્લિશ સ્કૂલના અન્ય કર્મચારીઓને શિક્ષણ વિભાગના નાયબ નિયામક, શિક્ષણ વિભાગ, મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય દ્વારા વિતરિત કરવામાં આવે.

ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, રજિસ્ટ્રીને રૂ. ૩,૨૭,૨૩,૮૪૩/- (રૂપિયા ત્રણ કરોડ સત્તાવીસ લાખ તેવીસ હજાર અઠ્ઠાવીસ) ની રકમ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગના નાયબ નિયામકને આરટીજીએસ દ્વારા અથવા વહેલામાં વહેલી તકે પગાર આદેશ દ્વારા મોકલવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.

અરજદારો-સંસ્થા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી બીના માધવન, મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગના નાયબ નિયામકના બેંક ખાતાની વિગતો આજથી બે દિવસના સમયગાળામાં આ અદાલતની રજિસ્ટ્રીમાં રજૂ કરશે.

મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગના નાયબ નિયામકને નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓ બીજા અરજદાર-મોડલ ઇંગ્લિશ સ્કૂલના શિક્ષણ, બિન-શિક્ષણ સ્ટાફ અને અન્ય કર્મચારીઓને ઓળખે, જેઓ હાઈકોર્ટના આદેશ મુજબ બાકી રકમ મેળવવા માટે હકદાર છે અને ત્યારબાદ યોગ્ય રસીદ પર બાકી રકમ મુજબ પ્રમાણસર આ રકમની વહેંચણી કરે. મહારાષ્ટ્ર

રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગના નાયબ નિયામક, આજથી ચાર અઠવાડિયાની અંદર ઉપરોક્ત રકમની વહેંચણીની ક્વાયત પૂર્ણ કરશે.

અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે ઉપરોક્ત રકમનું વિતરણ અરજદારો અને પ્રતિવાદીઓની દલીલો પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ વિના કરવામાં આવશે. આ બાબત એપ્રિલ ૨૦૨૦ના છેલ્લા અઠવાડિયામાં સૂચિબદ્ધ થવી જોઈએ. ”

૩. તેથી બીજા અરજદારના શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ સ્ટાફને પાંચમા અને છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ શિક્ષકના પગારનો હક-શાળામાં જવાની જરૂર નથી અને માત્ર એક જ મુદ્દો જે ધ્યાનમાં લેવો જરૂરી છે તે એ છે કે શું બાકી નીકળતી રકમ રિટ પિટિશન દાખલ કરતા પહેલા ત્રણ વર્ષ સુધી મર્યાદિત હોવી જોઈએ?

૪. શ્રી શેખર નાફડેને સાંભળ્યા પછી, અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ અને પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ અને મુકદ્દમાના અગાઉના રાઉન્ડમાં પસાર થયેલા આદેશોને ધ્યાનમાં લેતા, જે આ અદાલત સુધી પહોંચી ગયા હતા, ચોથા પગાર પંચ અને પાંચમા પગાર પંચ મુજબ શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓને પગાર ચૂકવવાની

વ્યવસ્થાપનની જવાબદારી અરજદારો સાથે કામ કરતા શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓની તરફેણમાં સમાપ્ત થઈ હતી. તેથી જ્યારે અને જ્યારે છઠ્ઠા પગાર પંચની ભલામણો લાગુ કરવામાં આવી ત્યારે અરજદારોની સંસ્થા પર છઠ્ઠા પગાર પંચની ભલામણ મુજબ લાગુ પગાર ધોરણ અનુસાર શિક્ષણ અને બિન-શિક્ષણ કર્મચારીઓને પગાર/વેતન ચૂકવવાની ફરજ હતી અને જેના માટે કર્મચારીઓએ વારંવાર નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) સમક્ષ જવાની જરૂર નહોતી. તેથી, અરજદારો વતી રજૂઆતો કે જેમ પ્રતિવાદીઓએ ત્યારબાદ નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) નો સંપર્ક કર્યો હતો અને તેથી મર્યાદાના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન અમલમાં આવશે અને તેથી પ્રતિવાદીઓ અગાઉના છેલ્લા ત્રણ વર્ષના બાકી લેણાં માટે હકદાર રહેશે.

પ. પ્રતિવાદીઓને ત્યારે જ નાયબ નિયામકનો સંપર્ક કરવાની ફરજ પડી હતી જ્યારે અરજદારોને લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર વેતન ચૂકવવાની જરૂર હતી અને છઠ્ઠા પગાર પંચની ભલામણ મુજબ, ચુકવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા, ત્યારે પ્રતિવાદીઓને નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) નો સંપર્ક કરવાની ફરજ પડી હતી. તેથી અરજદારોની ભૂલ અને નિષ્ક્રિયતા માટે, પ્રતિવાદીઓને ૬ ઠી પગાર પંચની ભલામણ મુજબ પગારની બાકી રકમ નકારી શકાય નહીં, જે અન્યથા તેઓ હકદાર છે. દર વખતે જ્યારે પગાર પંચની ભલામણો અનુસાર પગારમાં

સુધારો કરવામાં આવે ત્યારે શિક્ષકોએ લાભ મેળવવા માટે યોગ્ય અધિકારીનો સંપર્ક કરવો પડતો ન હતો.

ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા બંને કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને આ વિશેષ રજા અરજીઓ રદ કરવા યોગ્ય છે અને તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે.

અરજદારોને આજથી આઠ અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર બાકી નીકળતી રકમની ચૂકવણી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં નિષ્ફળ જતાં તેના પર ૯ ટકા વ્યાજ લાગશે. નાસિક વિભાગના નાયબ નિયામક (શિક્ષણ) ને આથી નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે અરજદારો દ્વારા વર્તમાન આદેશનું પાલન કરવામાં આવે અને ખાતાધારકના ચેક દ્વારા સંબંધિત પ્રતિવાદીઓને રકમની વહેંચણી કરવામાં આવે.

અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.